

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ**  
**ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**  
Кафедра міжнародних економічних відносин

**РЕФЕРАТ**  
**кваліфікаційної роботи**  
**на здобуття освітнього ступеня магістра**  
зі спеціальності 8.05056 «Міжнародні економічні відносини»  
(шифр та найменування спеціальності)  
за магістерською програмою професійного спрямування  
«Зовнішньоекономічна діяльність підприємств (організацій)»  
(назва магістерської програми)

на тему: **«Міжнародна конкурентоспроможність морських  
контейнерних перевезень (на прикладі ДП «Морський торговельний  
порт «Чорноморськ»)»**

**Виконавець:**

Студентка 6 курсу  
Факультету міжнародної економіки  
Казак Марина Костянтинівна

---

**Науковий керівник:**

К.е.н., доцент  
Короленко Наталія Валеріївна

---

## ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

### *Актуальність теми*

В сучасному світі постійно зростає обсяг перевезення вантажів. Одним з найбільш економічних і зручних способів є транспортування морським транспортом, зокрема міжнародні морські контейнерні перевезення. Україна займає одну з передових позицій по обробці контейнерного вантажопотоку у Чорноморському регіоні, однак через ряд причин в останні роки обсяги його зменшуються. Для виправлення цієї ситуації необхідно удосконалення всього спектру операцій з організації руху контейнерного потоку, що в свою чергу вимагає проведення досліджень з виявлення проблемних питань та розробки шляхів їх вирішення. При цьому підвищену увагу слід приділяти розвитку залізничних контейнерних перевезень, які, як свідчить передовий європейський досвід, мають багато переваг перед автомобільними та здатні значно підвищити конкурентоспроможність українських підприємств на ринку контейнерних перевезень.

**Мета дипломної роботи:** дослідження та визначення шляхів підвищення міжнародної конкурентоспроможності морських контейнерних перевезень (на прикладі ДП «Морський торговельний порт «Чорноморськ»)).

### **Завдання дослідження:**

- охарактеризувати сутність міжнародних морських контейнерних перевезень;
- дослідити організацію міжнародних морських контейнерних перевезень вантажів;
- визначити чинники формування міжнародної конкурентоспроможності морських контейнерних перевезень вантажів на підприємстві;
- дати загальну характеристику зовнішньоекономічної діяльності ДП «Морський торговельний порт «Чорноморськ»»;

- зробити діагностику впливу факторів зовнішнього та внутрішнього середовища на міжнародну конкурентоспроможність підприємства ДП «Морський торговельний порт «Чорноморськ»»;
- проаналізувати стан міжнародних контейнерних перевезень ДП «Морський торговельний порт «Чорноморськ»»;
- визначити основні чинники конкурентоспроможності українських портів на міжнародному ринку;
- визначити перспективні напрямки розвитку контейнерних перевезень ДП «Морський торговельний порт «Чорноморськ»» та його входження в міжнародні логістичні структури;
- розробити інтегрально-імітаційну модель удосконалення організації міжнародних контейнерних перевезень в організаційній системі управління;
- проаналізувати впровадження розробленої моделі та її роль в підвищенні міжнародної конкурентоспроможності в організаційній діяльності підприємства ДП «Морський торговельний порт «Чорноморськ»».

**Об’єктом дослідження** є міжнародні контейнерні перевезення ДП «Морський торговельний порт «Чорноморськ»».

**Предметом дослідження** є теоретико-методичні та практичні підходи до визначення та удосконалення міжнародної конкурентоспроможності морських контейнерних перевезень (на прикладі ДП «Морський торговельний порт «Чорноморськ»»).

**Методи дослідження:** метод аналізу і синтезу, метод узагальнення, статистичний, графічний, системно-аналітичний та інші методи збору і обробки інформації.

**Інформаційна база дослідження** є законодавчо-нормативні акти, наукові праці вітчизняних та зарубіжних науковців, статистичні дані Державної служби статистики України, звітність ДП «Морський торговельний порт «Чорноморськ»», підручники, Інтернет-джерела.

**Структура та обсяг роботи.** Кваліфікаційна робота магістра складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел

(83 найменувань). Загальний обсяг роботи становить 130 сторінок. Основний зміст викладено на 120 сторінках

**Публікації.** За результатами виконання кваліфікаційної роботи магістра опубліковано 3 статті:

1) Програма всеукраїнської науково-практичної конференції молодих вчених (від 24.03.2017)

Секція 7. Міжнародна конкурентоспроможність підприємств і регіонів

Тема: Сучасні підходи до підвищення конкурентоспроможності морських портів України на прикладі Морського торговельного порту "Чорноморськ".

2) Міжнародна науково-практична конференція "Пріоритети сучасної науки" (від 27.10.2017- 28.20.2017)

Секція 5. Економічні науки

Тема: Аналіз стану міжнародних контейнерних перевезень на прикладі Морського торговельного порту "Чорноморськ"

3) Міжнародна науково-практична конференція економічного спрямування "Досягнення і проблеми сучасної економічної науки" (27.10.2017)

Секція 8. Світова економіка і міжнародні відносини

Тема: Перспективи розвитку міжнародних морських контейнерних перевезень (на прикладі Морського торговельного порту "Чорноморськ")

## **ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ**

У першому розділі «Теоретико-методичні основи міжнародної конкурентоспроможності морських контейнерних перевезень на підприємстві» розглянуто сутність стратегічного розвитку підприємства, види стратегічного розвитку, фактори, які обумовлюють вибір відповідної стратегії розвитку підприємства.

У другому розділі «Аналіз міжнародної конкурентоспроможності морських контейнерних перевезень на прикладі ДП «Морський торговельний

порт «Чорноморськ»»» проаналізовано міжнародна конкурентоспроможність морських контейнерних перевезень на прикладі ДП «Морський торговельний порт «Чорноморськ»» та особливості даного підприємства на ринку України.

У третьому розділі «Шляхи підвищення міжнародної конкурентоспроможності морських контейнерних перевезень на прикладі ДП «Морський торговельний порт «Чорноморськ»»» запропоновано основні шляхи підвищення міжнародної конкурентоспроможності морських контейнерних перевезень, розроблено інтегрально-імітаційна модель удосконалення логістики міжнародних контейнерних перевезень в вітчизняній організаційній системі управління на підприємстві ДП «Морський торговельний порт «Чорноморськ»».

## **ВИСНОВКИ**

Проведене дослідження дозволило зробити висновки, основні з яких такі:

1. Вирішення питання злагодженої роботи учасників транспортного процесу в загальній транспортній інфраструктурній системі в яку входить ДП «Морський торговельний порт «Чорноморськ»» може передбачати шляхи направлені на: створення додаткових сучасних портових вантажних терміналів в комплексній системі ДП; оновлення обладнання, яке використовується в системі портового вантажного терміналу ДП порту; удосконалення системи контролінгу та організації взаємодії портових комплексів на базі ДП і припортової залізничної станції яке в свою чергу передбачає реалізацію удосконалення технології передачі вантажопотоку при взаємодії залізничного та морського транспорту.

2. Для безпосередньої організації злагодженої роботи учасників транспортного процесу, в сфері ефективної інформаційної взаємодії на базі ДП «Морський торговельний порт «Чорноморськ»» доцільним виступає шлях

створення інформаційно-логістичного центру (ІЛЦ) із засадами відповідного контролінгу операцій.

3. Розрахунковий алгоритм для моделі запропонований в роботі базується на системі рівнянь, які в повній мірі дозволяють прогнозувати майбутній рівень стійкості перебігу імітаційних процесів діяльності порту при міжнародному контейнерному перевезенні. Згідно інтеграційної моделі економія експлуатаційних витрат для обраного підприємства може досягти 380 117 грн. Поставлена задача оптимізації парку вантажної техніки порту та обладнання і позитивне значення показника економічного ефекту у вигляді скорочення експлуатаційних витрат, підтверджує доцільність використання системи контролінгу, що впливає на ефективність управління морським портом.

## АНОТАЦІЯ

### **Казак М.К. «Міжнародна конкурентоспроможність морських контейнерних перевезень (на прикладі ДП «Морський торговельний порт «Чорноморськ»»)**

Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня магістра зі спеціальності «міжнародні економічні відносини» за магістерською програмою професійного спрямування «Зовнішньоекономічна діяльність підприємств (організацій)».

Одеський національний економічний університет – Одеса, 2018

У роботі розглядаються теоретико-методичні основи міжнародної конкурентоспроможності морських контейнерних перевезень, а саме їх сутність, чинники формування і особливості в сучасному світі. Крім того вивчається методика оцінки міжнародної конкурентоспроможності морських контейнерних перевезень вантажів на даному підприємстві.

Проведено глибокий аналіз міжнародної конкурентоспроможності морських контейнерних перевезень на прикладі ДП «Морський торговельний порт «Чорноморськ»». Виявлено основні особливості даного підприємства на ринку України, також проведена діагностика впливу факторів зовнішнього та внутрішнього середовища на міжнародну конкурентоспроможність державного підприємства.

В роботі запропоновано ряд основних шляхів підвищення міжнародної конкурентоспроможності морських контейнерних перевезень, розроблено інтегрально-імітаційна модель удосконалення логістики міжнародних контейнерних перевезень в вітчизняній організаційній системі управління на підприємстві ДП «Морський торговельний порт «Чорноморськ»». Також було здійснено економічно-прогнозний аналіз впровадження розробленої моделі та виявлена її роль в підвищенні міжнародної конкурентоспроможності в організаційній діяльності підприємства.

**Ключові слова:** міжнародна конкурентоспроможність, міжнародні морські контейнерні перевезення, логістична система підприємства, ефективність обслуговування, портова галузь, вантажообіг.

## ANNOTATION

**Kazak M. "The international competitiveness of sea container transportations (on the example of the SE "Marine Trade Port of Chornomorsk")"**

Qualifying work on obtaining a master's degree in the specialty "International economic relations" under the master's program "Foreign economic activity of enterprises (organizations)".

Odessa National Economics University - Odessa, 2018

***Graduation work deals with*** theoretical and methodological foundations of international competitiveness of marine container transportation, exactly, its essence, factors of formation and features in the modern world. In addition, there`s investigated the method of assessing the international competitiveness of sea container cargo transportation at this enterprise.

***An in-depth analysis*** of the international competitiveness of marine container traffic was conducted on the example of SE "Marine Trade Port of Chornomorsk". The main features of this enterprise in the Ukrainian market were revealed, and the diagnosis of the influence of factors of external and internal environment on the international competitiveness of the state enterprise was conducted.

***This investigation proposes*** a number of key ways to increase the international competitiveness of marine container traffic, develop an integrated-simulation model for improving the logistics of international container traffic in the domestic port-organizational management system at the enterprise SE "Marine

Trade Port of Chornomorsk". Also, an economically-prognostic analysis of the implementation of the developed model was proposed and its role in increasing international competitiveness in the organizational activity of the enterprise was revealed.

**Keywords:** international competitiveness, international container shipping, logistics system of the enterprise, service efficiency, port industry, cargo turnover.